DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Ot.prp. nr. 102

(2000-2001)

Om lov om endring i lov 22. juni 1990 nr. 36 om Statens petroleumsfond (inkludering av inntekter ved salg av aksjer i Statoil ASA og utgifter knyttet til selskap som skal forvalte statens direkte økonomiske engasjement mv. som en del av fondets netto inntekter)

Tilråding fra Finansdepartementet av 1. juni 2001, godkjent i statsråd samme dag.

1 Innledning og bakgrunn

Regjeringen har redegjort for planene om salg av SDØE-andeler, børsnotering og delprivatisering av Statoil, og ny organisering av statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten i St.prp. nr. 36 (2000-2001) Eierskap i Statoil og fremtidig forvaltning av SDØE, St.prp. nr. 40 (2000-2001) Om løyving for 2001 knytt til førebuing av tilrådde tiltak i St.prp. nr. 36 (2000-2001) Eierskap i Statoil og fremtidig forvaltning av SDØE, St.prp. nr. 68 (2000-2001) Budsjettkonsekvensar for 2001 knytta til gjennomføring av tilrådde tiltak i St.prp. nr. 36 (2000-2001) Eierskap i Statoil og fremtidig forvaltning av SDØE, Ot.prp. nr. 47 (2000-2001) Om lov om garantistillelse fra Statoil ASA ved emisjon og salg av statens aksjer, og Ot.prp. nr. 48 (2000-2001) Om lov om endring i lov 29. november 1996 nr. 72 om petroleumsvirksomhet (forvalterordning for statens direkte økonomiske engasjement). Det vises også til energi- og miljøkomiteens innstillinger, Innst. S. nr. 118 (2000-2001), Innst. S. nr. 198 (2000-2001), Innst. O. nr. 69 (2000-2001), Innst. O. nr. 70 (2000-2001), og til Stortingets vedtak. Regjeringen har varslet at en vil ta sikte på at inntekter fra salg av aksjer i Statoil blir tilført Petroleumsfondet. Det ble også pekt på at dette krever en endring i lov 22. juni 1990 om Statens petroleumsfond. Finansdepartementet fremmer i denne proposisjonen forslag om enkelte endringer i petroleumsfondsloven.

Petroleumsfondets inntekter er definert i petroleumsfondsloven. I loven § 2 heter det bl.a. at «Fondets inntekter er kontantstrømmen fra petroleumsvirksomheten som blir ført over statsbudsjettet og avkastningen av fondets formue.» Inntekter fra salg av SDØE-andeler er i loven definert som en del av kontantstrømmen, idet det i loven er spesifisert at kontantstrømmen også omfatter «statens eventuelle salg av andeler i statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten». Inntekter fra salg av aksjer i Statoil er imidlertid i loven ikke definert som del av kontantstrømmen. Finansdepartementet mener inntekter fra salg av aksjer i Statoil bør defineres som en del av Petroleumsfondets inntekter på samme måte som inntekter fra salg av SDØE-andeler er det i dag.

Salg av SDØE-andeler vil innebære en framskyving i tid av når statens petroleumsformue gjøres om fra å være oljeressurs i Nordsjøen til finanskapital i Petroleumsfondet. På samme måte kan inntekter fra salg av aksjer i Statoil betraktes som en realisering av inntekter som ellers ville kommet i form av utbyttebetalinger i fremtiden. Slike utbyttebetalinger ville tilfalt Petroleumsfondet. Analogt med dette vil det etter departementets mening være hensiktsmessig at evt. statlig kapitalinnskudd i Statoil kommer til fratrekk fra Petroleumsfondets inntekter.

Utgifter knyttet til salg av SDØE-andeler og Statoil-aksjer er i dag i loven ikke definert som en del av Petroleumsfondets utgifter. Departementet vil ikke foreslå endringer på dette området. Slike utgifter vil imidlertid uansett påvirke fondskapitalen ettersom de vil inngå i det oljekorrigerte underskuddet som dekkes ved overføring av midler fra Petroleumsfondet.

Statoil (Den norske stats oljeselskap as) har skiftet navn til Statoil ASA. Navneskiftet er reflektert i forslagene til endringer i petroleumsfondsloven.

Det er også opprettet et forvalterselskap for SDØE, Petoro a.s, og et transportselskap for naturgass, Gasco a.s. I forslaget til lovendring er også utgifter og kapitalinnskudd knyttet til disse selskapene tatt med.

2 Departementets forslag

Departementet foreslår å foreta enkelte endringer i § 2 i petroleumsfondsloven. I loven § 2 heter det: «Fondets inntekter er kontantstrømmen fra petroleumsvirksomheten som blir ført over fra statsbudsjettet og avkastningen av fondets formue.» Hvert element i kontantstrømmen spesifiseres eksplisitt, herunder et strekpunkt som lyder «statens eventuelle salg av andeler i statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten».

Statens netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten omfatter poster i statsregnskapet som inngår som en del av statens overskuddsbegrep. Salg av statlige aksjer defineres regnskapsteknisk derimot som finanstransaksjoner (lånetransaksjoner), og påvirker ikke over- eller underskuddet til statsregnskapet. Det vil således være hensiktsmessig ikke å inkludere inntekter knyttet til salg av aksjer i Statoil som en del av kontantstrømmen.

Departementet foreslår på denne bakgrunn å endre § 2 i petroleumsfondsloven ved at *finanstransaksjoner knyttet til petroleumsvirksomheten* blir definert som inntekt til Petroleumsfondet i tillegg til netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten og avkastningen av fondets formue. Finanstransaksjoner knyttet til petroleumsvirksomheten defineres som inntekter knyttet til statens salg av aksjer i Statoil fratrukket evt. statlige kapitalinnkudd i Statoil.

Som inntekt fra salg av aksjer i Statoil menes statens brutto salgsinntekter. Utgifter knyttet til salget holdes utenfor, jf. over. På samme måte regnes kapitalinnskudd, slik at for eksempel utgifter som påløper i forbindelse med kjøp av aksjer i Statoil holdes utenfor.

Petoro a.s er et nyopprettet statsaksjeselskap som skal ivareta statens andeler på norsk kontinentalsokkel. Utgifter og inntekter knyttet til statens direkte økonomiske engasjement (SDØE) vil fortsatt bevilges over statsbudsjettet. Petoros inntekter vil bevilges som en utgift for staten over statsbudsjettet. I forslag til endring av petroleumsfondsloven kommer «driftsutgifter til selskap som ivaretar statens interesser i petroleumsvirksomheten» til fratrekk i statens netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten. Bevilgninger til Petoros driftsutgifter er ment å falle inn under denne definisjonen.

Staten vil i tillegg skyte inn aksjekapital i Petoro. Dette er i forslaget til endret petroleumsfondslov tatt med under finanstransaksjoner, der det heter at «...og kapitalinnskudd i selskap som ivaretar statens interesser i petroleumsvirksomheten». Regjeringen har i St.prp. nr. 68 foreslått at selskapet får en aksjekapital på 10 mill. kroner.

Gasco a.s er et nyopprettet statsaksjeselskap som skal stå for transport av gass på og fra norsk kontinentalsokkel. Transportselskapet vil overta ansvaret for rørledninger og transportrelaterte behandlingsanlegg for gass. Selskapet skal inntil videre eies av staten, inntil man har funnet en varig form på eierskapet i rørsystemene på kontinentalsokkelen. Staten skyter inn aksjekapital i Gasco, og ut over dette vil brukerne av transportsystemene dekke selskapets utgifter. Også aksjeinnskuddet i Gasco er i lovendringsforslaget tatt med som en del av finanstransaksjoner for Petroleumsfondet på samme måte som kapitalinnskuddet til Petoro. Dette fremgår av henvisningen til «selskap som iva-

retar statens interesser i petroleumsvirksomheten». Regjeringen har i St.prp. nr. 68 foreslått at Gasco a.s. i likhet med Petoro a.s. får en aksjekapital på 10 mill. kroner.

3 Økonomiske og administrative konsekvenser

Forslaget som fremmes i denne proposisjonen vil ikke i seg selv ha noen reelle konsekvenser for statens inntekter eller utgifter. Hvis ikke inntekter fra salg av aksjer i Statoil ASA blir tilført Petroleumsfondet, vil de i stedet bli plassert sammen med statens øvrige kontantbeholdning i Norges Bank. Forslaget kan således forstås som en omplassering av statens formue fra statens kontantbeholdning i Norges Bank til Petroleumsfondet.

Finansdepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om lov om endring i lov 22. juni 1990 nr. 36 om Statens petroleumsfond (inkludering av inntekter ved salg av aksjer i Statoil ASA og utgifter knyttet til selskap som skal forvalte statens direkte økonomiske engasjement mv. som en del av fondets netto inntekter).

Vi HARALD, Norges Konge,

s t a d f e s t e r:

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak til lov om endring i lov 22. juni 1990 nr. 36 om Statens petroleumsfond (inkludering av inntekter ved salg av aksjer i Statoil ASA og utgifter knyttet til selskap som skal forvalte statens direkte økonomiske engasjement mv. som en del av fondets netto inntekter) i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag til lov lov om endring i lov 22. juni 1990 nr. 36 om Statens petroleumsfond (inkludering av inntekter ved salg av aksjer i Statoil ASA og utgifter knyttet til selskap som skal forvalte statens direkte økonomiske engasjement mv. som en del av fondets netto inntekter)

I

I lov 22. juni 1990 nr. 36 om Statens petroleumsfond skal § 2 lyde:

Fondets inntekter er kontantstrømmen fra petroleumsvirksomheten som blir ført over fra statsbudsjettet, avkastningen av fondets formue *og netto finanstransaksjoner knyttet til petroleumsvirksomheten.*

Kontantstrømmen framkommer som summen av

–
– de samlede skatte- og avgiftsinntekter av petroleumsvirksomheten som innkreves ifølge petroleumsskatteloven og petroleumsloven
– avgiftsinntekter ved utslipp av CO_2 i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen
– inntekter som følge av statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten, definert som driftsinntekter og andre inntekter fratrukket driftsutgifter og andre direkte utgifter
– statlige inntekter på nettooverskuddsavtaler i enkelte utvinningstillatelser
– utbytte fra *Statoil ASA*
– overføringer fra Petroleumsforsikringsfondet
– statens inntekter i forbindelse med fjerning eller annen disponering av innretninger på kontinentalsokkelen
– statens eventuelle salg av andeler i statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten

og fratrukket

–
– statens direkte investeringer i petroleumsvirksomheten
– statens utgifter til Petroleumsforsikringsfondet
– statens utgifter i forbindelse med fjerning eller annen disponering av innretninger på kontinentalsokkelen

- statens eventuelle kjøp av andeler som ledd i statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten
- *driftsutgifter til selskap som ivaretar statens interesser i petroleumsvirksomheten.*

Netto finanstransaksjoner knyttet til petroleumsvirksomheten framkommer som summen av:

-
- *brutto inntekter ved statlig salg av aksjer i Statoil ASA*

og fratrukket

-
- *statlig kapitalinnskudd i Statoil ASA og selskap som ivaretar statens interesser i petroleumsvirksomheten.*

II

Loven trer i kraft straks, og har virkning fra og med inntektsåret 2001.